

ROK 1914-15

1a
R
W

1914-15

I-2472

SPRAWOZDANIE TYMCZASOWE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRAJOZNAWCZEGO W WARSZAWIE W ROKU 1914.

Wobec potężnej zawieruchy dziejowej, która zerwała się na olbrzymich obszarach Europy i ogarnęła płomieniem wojny prawie całe Królestwo Polskie, działalność Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego zahamowana została na całe prawie pół roku sprawozdawczego.

Zarząd instytucji tej czynności swe zmuszony był zredukować do minimum — do zabiegów o pozyskanie niezbędnych środków na utrzymanie lokalu w Warszawie i o utrzymanie tych paru pracowników, bez których tętno życia Towarzystwa zupełnie zamrzeć by musiało. I te zresztą zabiegi były bardzo utrudnione wobec dłuższej nieobecności w Warszawie całego prawie prezydium Zarządu Głównego z jednej strony, a zmniejszenia się wszelkich wpływów finansowych Towarzystwa — z drugiej.

Wiceprezes Aleksander Janowski, wrócił do Warszawy ze swej podróży Naokoło Świata w ostatnich dniach grudnia. Dorobek jego pracy krajoznawczej na gruncie amerykańskim przedstawia się bardzo poważnie. Między innymi wygłosił on tam 62 odczyty polskie i 8 angielskich — wobec 28 tysięcy słuchaczy-polaków i 2 tysięcy Anglików.

Od pierwszych dni sierpnia przerwane zostały wszelkie wycieczki tak naukowe jak i turystyczne, zawieszono wydawnictwo „Ziemia”; wszelkie zebrania i posiedzenia komisji zostały utrudnione — to też sprawozdanie z czynności Towarzystwa w r. 1914, jakie Zarząd mógł by członkom swym złożyć, obejmuje właściwie okres pierwszego półrocza t. j. do chwili wybuchu wojny. Pozycje budżetowe, przewidziane na r. 1914, przeważnie zmniejszyły się znacznie, a brak środków na wydatki nawet bieżące (ilość płatnych pracowników w drugim półroczu zmniejszona została do połowy) — skłonił Zarząd do

następujących decyzji: 1-o zaniechania wydawnictwa tomu VIII Rocznika (za r. 1914); 2-o do wydrukowania jedynie sprawozdania finansowego Towarzystwa (a właściwie tylko Centrali Warszawskiej, ponieważ Oddziały prowincjonalne żadnych sprawozdań nadesłać nie mogły) z krótkim przeglądem działalności Towarzystwa w roku sprawozdawczym, oraz listę nowych członków Tow., zapisanych w r. 1914; 3-o umieszczenie materiału sprawozdawczego z działalności całego Towarzystwa w r. 1914 i wogóle z całego okresu wojny w pierwszym roczniku, jaki wydać będzie można po ukończeniu wojny.

Posiedzeń, na których rozważano i decydowano wszelkie sprawy Towarzystwa—Zarząd odbył 17.

Członkami *honorowymi* mianowano: Prof. Benedykta Dybowskiego i Wandalina Szukiewicza.

Zorganizowano nowe *Oddziały* Tow.: w Sandomierzu (ponownie) i w Radomsku; poczyniono przygotowania w kierunku zorganizowania Oddziału suwalsko-augustowskiego (zamiast zawieszono w roku ubiegłym suwalskiego) i zwinęto Oddział w Łapach.

Zebrań miesięcznych odbyło się 9 przy udziale 1292 osób (w półroczu I—934, w II zaś 358). Wydano (z zapomogi Kasy im. J. Mianowskiego) okazały XXII tom **Pamiętnika fizyograficznego**, który zawarł szereg prac naukowych z *meteorologii* (Gortczyńskiego i Kosińskiej); *geografii i geologii* (S. Miklaszewskiego, L. Sawickiego i F. Rutkowskiego), *zoologii* (L. Hildta, St. Sumińskiego, Wł. Mierzejewskiego, Eichlera, T. Wolskiego, P. Słonimskiego, Sz. Tenenbauma, Z. Fedorowicza, J. Prüffera, B. Dybowskiego), *botaniki* (B. Namysłowskiego i S. Dłużniewskiego), *antropologii, archeologii, etnografii* (M. Wawrzeckiego, L. Krzywickiego, S. J. Czarnowskiego, St. Lencewicza i S. Matusiaka). Po za tem delegowano kilku specjalistów na studia naukowe do różnych okolic kraju (Ordynacya Zamoyska, Słowaccyzna, Wołyń).

Podjęto na szeroką skalę pracę nad zebraniem ilustracji do polskich *kapliczek i krzyżów przydrożnych*. Zorganizowano w tym celu przy współudziale Tow. Opieki nad zabytkami przeszłości i Tow. Artystycznego, specjalną Komisję, która ogłosiła odnośną w tym przedmiocie odezwę (Ob. № 12 Ziemi z r. 1914) i zgromadziła już liczny materiał ilustracyjny. Zorganizowano

w lokalu własnym Tow. szereg *wykładów* naukowych Mieczysława Limanowskiego z dziedziny geologii Polski.

Komisja wycieczkowa zorganizowała 18 wycieczek, w których wzięło udział 1229 uczestników. W Warszawie przyjęto 1250 wycieczkowiczów.

Sekcja Miłośników Gór odbyła 6 posiedzeń z referatami i pokazami przezroczy, których zbiór wynosi obecnie 400 egz. Odbyto wycieczkę w Kieleckie — przez Łysogóry do Ostrowca. Członków Sekcja liczyła 90.

Sekcja Miłośników Warszawy odbyła 4 posiedzenia z odczytami i urządziła 5 wycieczek po Warszawie. Członków liczyła 107.

Komisja wydawnicza wydała 1) „Przewodnik po Gdańsku“ ks. Kruszyńskiego; 2) krótki przewodnik po Warszawie St. Thugutta (nakład zatrzymany z powodu wojny w Krakowie).

Komisja Zebrań Towarzyskich urządziła 18 zebrań z referatami, pokazami przezroczy lub programem koncertowym. Zebrania te (wtorkowe) cieszyły się dużym powodzeniem, podtrzymując życie towarzyskie wśród stowarzyszonych.

Zbiory towarzystwa w roku sprawozdawczym zwiększyły się znacznie, zwłaszcza w dziale ilustracyjnym: przybyło nowych 476 klisz fotograficznych, 324 odbitek fotograficznych i 44 pocztówek treści krajoznawczej. Specjalne delegacje w celu dokonania zdjęć fotograficznych udawały się na Kurpie i do Górzna. Zapoczątkowano wyrób przezroczy w Towarzystwie. Ze zbiorów fotograficznych T-wa korzystały liczne wydawnictwa i instytucje naukowe polskie (Ziemia, Pamiętnik Fizyograficzny, Uniwersytet Jagielloński i w. innych). Zbiory te zostały uporządkowane i skatalogowane wzorowo dzięki niezmiernie cennej pracy ich opiekuna, członka Zarządu p. F. Liszewskiego.

Bibliotece przybyło nowych tomów 296, map 29, rycin 16—ogółem NEN 289.

Okazy *musealne* rozklasyfikowane zostały naukowo. Sporządzono katalog kartkowy. Nowych okazów przybyło 112. Zwiedziło muzeum osób 143.

Lista Członków przyjętych w roku 1914.

Członkowie honorowi: B. Dybowski i W. Szukiewicz.

Członkowie popierający: hr. Dunin-Karwicki Stanisław i Piechowski Michał.

Arkuszewski Jan	Ciupalski Alfons
Astaniowicz Włodzimierz	Colonna-Czosnowski Bronisław
Babicka Maryla	Csáky Roman
Bajerkiewiczówna Marja	Czajkowski Zygmunt
Bajkowski Wiktor	Czerniec Bronisław
Bartoszewiczówna Czesława	Czerwiński Adam
Bartoszewiczówna Kazimiera	Czyński Roman
Barylski Zygmunt	Cyrén Otto
Bernhard Roman	Cwikiel Stanisław
Betley Józef	Dąbkowicz Zygmunt
Bielecka Bronisława	Dąbrowski Jan
Bierzyński Jan	Dąbrowski Roman
Billich Henryk	Dąbrowski Wacław
Bochnia Stanisław	Dąbrowska Wanda
Boćkowski Wiktor	Demińska B.
Bogucka Marja	Długosz Antoni
Bogusławska Marja	Dorabialski Ignacy
Bogusławski Stefan	Dowkontt Andrzej
Bolcewicz Henryk	Drabczyk Teodor
Borkowski Stanisław	Drymmer Karol
Boye Wilhelm	Dublasiewicz Kazimierz
Brenneisenowa Helena	Dulska Marja
Brydulis Kazimierz	Dunajewski Jan
Budzyński Stanisław	Dusoge Marja
Bulewska Aldona	Eisenberg Czesław
Chelińska Marja	Eisenbergowa Janina
Chotecka Marja	Engel Adolf
Chrzanowski Andrzej	Epstein Henryk
Chyliński Stanisław	Erbrich Antonina
Ciąglińska Helena	Ferch Józef
Cichowska Kazimiera	Fiałek Marja
Ciechomska Stefania	Piutowski Leon
Cieślikowa Wincentyna	Florecki Zygmunt
Ciszewska Wanda	Friedrichówna Halina
Ciszewski Władysław	Fuchs Anatol

Gadomski Alfred
 Gajewski Wacław
 Głaziewicz Karol
 Goetel Ferdynand
 Goliszewska Regina
 Gołabiewski Aleksander
 Gołkowska Janina
 Gorczyński Wiktor
 Grabiński Bronisław
 Grabowska Jadwiga
 Grabowski Kazimierz
 Guliński Franciszek
 Gumiński Jan
 Hac Bolesław
 ks. Halliop Józef
 Hauser Helena
 Herse Adam
 Herse Stanisław
 Hryckiewiczowa Janina
 Hupka Karol
 Ilski Konrad
 Jabłońska Helena
 Jabłońska Józefa
 Janiszewski Marcell
 Janiszewski Wiktor
 Jankowski Czesław
 Jarmański Franciszek
 Jarrówna Irena
 Jarrówna Marja
 Jendryk Józef
 Jezierski Mieczysław
 Jędrzejowski Bolesław
 Jurczyk Józef
 Kaczmarek Eugenjusz
 Kałuża Edward
 Kałużanka Marja
 Kamieński Józef
 Karczmarkówna Marja
 Karpiński Józef
 Karwowska Irena
 Karwowska Jadwiga
 Kastory Wanda

Klimplówna Marja
 Klimaszewski Wincenty
 Koch Ryszard
 Kochanowska Irena
 Koczanowiczówna Marja
 Kołodziejczyk Józef
 Kopczyńska Julja
 Korycki Władysław
 Kosiński Bohdan
 Kosiński Konstanty
 Koss Tadeusz
 Koszutska Helena
 Koziara Adam
 Kozłowska Alicja
 Kozłowska Irena
 Kozłowski Bolesław
 Koźmiński Stanisław
 Krakowska Wanda
 Królikowski Franciszek
 Krukowski Kazimierz
 Kulczycki Klemens
 Kuncewicz Stanisław
 Kurth Henryk
 Kuścińska Marja
 Kuśnierska Marta
 Kwaskowski Andrzej
 Lentz Konstanty
 Leszczyński Adam
 Lewandowska Klotylda
 Limanowski Mieczysław
 Lipkówna Bronisława
 Lipowska Jadwiga
 Löwy Irma
 Lubiński Władysław
 Lutyńska Aniela
 Łukawski Stefan
 Łukoska Janina
 Łukoska Józefa
 Łukoska Wanda
 Łypaczewski Zygmunt
 Łysikowski Henryk
 Maciejewska Janina

Maciejowski Zygmunt
 Magnus Stanisław
 Majewska Marja
 Majewski Władysław
 Makowski Eugenjusz
 Małachowski Roman
 May Jan
 Mayówna Leonarda
 Mayówna Marja
 Maczewska Paulina
 Maczewska Stella
 Mejówna Jadwiga
 Mejówna Zofja
 Michniewicz Władysław
 Mickiewicz Rymwid
 Moszyński Wacław
 Moykowski Kazimierz
 Mystkowska Stefania
 Napieralski Eugenjusz
 Nejman Marja
 Niewiadomski Józef
 Niewiadomski Stefan
 Nowacki Ludomir
 Nowakowski Antoni
 Odrowąż-Wilkońska Wanda
 Odrowąż-Wilkoński Stefan
 Olendzka Helena
 Olszewska Filipina
 Olszowska Leokadja
 Ołdakowski Kazimierz
 Osmołowska Leontyna
 Osmołowski Jerzy
 Ostaszewski Antoni
 Oziębło Aleksander
 ks. Ożarowski Ignacy
 Parczewska Franciszka
 Paschalska Hanna
 Payer Mirosław
 dr. Peters W.
 Peuker Wiktor
 Pękosiński Lubomir
 Pieńkowski Edwin

Pieńkowski Julian
 Pieńkowski Roman
 Podgórski Stanisław
 Pogonowski Franciszek
 Poklewska-Koziell Stefania
 Poźniakówna Jadwiga
 Pruszkowski Stanisław
 Przybyszewski Czesław
 Pytelski Jan
 Radziński Jan
 Rakowska Ksawera
 Rapacka Marja
 Rapczyński Eugenjusz
 Raźniewski Jerzy
 Religioni Irena
 Rembowska Aniela
 Rendzner Jan
 Rendznerowa Janina
 Reutt Antoni
 Roszkowski Władysław
 Rothert Stefan
 Różycki Zygmunt
 Römer Helena
 Rudowska Zofja
 Rybczyński Kazimierz
 Rychterówna Władysława
 Rykowski Wiesław
 Rylke Halina
 Rylke Marja
 Ryszkiewicz Józef
 Rzuchowski Włodzimierz
 Sawicka Zofja
 Schellerowa Cecylja
 Schellerowa Julja
 Schmütz Natalja
 Seydel Hugon
 Siedlecki Aleksander
 Siwicki Władysław
 Służalek Julian
 Sobieska Helena
 Sobolewska A.
 Sokołowski Leon

Sokołowski Władysław	Wege Jerzy
Stankiewicz Kwiryn	Wegener Erna
Starecki Andrzej	Wegener Helena
Stelagowska Lucyna	Weyberg Władysław
Stodulski Karol	Wicherkiewicz Jadwiga
Stołyhwo Józef	Wielgut Franciszek
Straszak Marjan	Wilczyński Michał
Strausówna Jadwiga	Wilczyński Stefan
Suchecka Wanda	Wilczyński Władysław
Szabuniewiczowa Janina	Wimut Helena
Szartowska Jadwiga	Wiszniewska Aniela
Szczesny Wacław	Witkowski Stanisław
Szczyrba Emil	Włoskowicz Henryk
Szeliga Kazimierz	Wodnicki Stefan
Szemetyło Jan	Wojciechowska Marja
Szerszyński Bronisław	Wojnarowicz Feliks
Szlichtert Wanda	Wolski Wincenty
Szolkowska Malwina	Wójcicka Anna
Szulc Stefan	Wunderlich Anna
Szulce Zygmunt	Wyrzutowicz Jan
Szymanowski Bolesław	Wysocki Ludwik
Szymański Edward	Wysokiński Henryk
Szymański Piotr	Zacharjasiewicz Wiktorja
Ślaski Bolesław	Zacharkiewicz Janina
Świecimska Ewelina	Zahrt Gustaw
Świecimska Marja	Zaporski Józef
Święcicka Janina	Zarzecki Lucjan
Tomczakówna Leokadja	Zawadzka Marja
Trabczyńska Marja	Zbraniecki Józef
Trembińska Marja	Zembrzusi Witold
Trenerowski Kazimierz	Zieleniewska Helena
Trzaska Władysław	Ziótkowki Ignacy
Umiasztowski Roman	Znaniński Konstanty
Uściński Stanisław	Zuchmantowicz Stanisław
Uzarowicz Ludwik	Zuchmantowiczowa Stanisł.
Wankówna Wanda	Żaboklicka Aleksandra W.
Warunkiewicz Jan	Żak Mieczysław
Wasilewski Kazimierz	Żelechowski Adam
Wasilewski Władysław	Żołyński Jan
Wasik Teofil	Żukowski Piotr
Weber Stefan	

Sprawozdanie

STAN CZYNNY.

1. Kasa.

W dniu 1/1 1914 r. pozostawało gotówką	237 12
w ciągu 1914 r. wpłynęło	18169 06
Razem	18406 18
w tymże okresie wypłacono	18257 14
Pozostaje w gotówiznie na 1915 r.	149 04

2. Bank Hand. Fund. im. Natkowskiego.

W dniu 1/1 1914 r. pozostawało	1433 69
w ciągu 1914 r. wpłynęło	—
Procenty za rok 1914	43 84
Razem	1477 53
w tymże okresie podniesiono	777 64
Pozostaje na 1915 r.	699 89

3. Bank Handl. R-k Przekazowy.

W dniu 1/1 1914 r. pozostawało	480 43
w ciągu 1914 r. wpłacono	4129 70
Procenty za 1914 r.	41 80
Razem	4651 93
w tymże okresie podniesiono	4452 78
Pozostaje na rok 1915	189 15

4. Bank Handl. R-k Domu.

W dniu 1/1 1914 r. pozostawało	3169 64
wpłacono w roku 1914	2185 66
Procenty za rok 1914	214 38
Pozostaje na 1915 r.	5569 68
do przeniesienia	6607 76

Rasowe.

z przeniesienia .		6607 76
5. Bank Tow. Spółdzielczyh R-k Domu.		
W dniu $\frac{1}{1}$ 1914 r. pozostawało	2917 60	
Procenty za 1914 r.	145 20	
Pozostaje na 1915 r.		3062 80
6. R-k Papierów Procentowych.		
W d. $\frac{1}{1}$ 1914 r. było R. 1400		
L. Z. T. K. M. 5 $\frac{0}{10}$ i 4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	1262 07	
złożono w Banku Handlowym		
R. 1100 L. Z. T. K. M. 5 $\frac{0}{10}$		
i 4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	975 50	
złożono w Tow. Kred.		
m. W. R. 300 L. Z.		
T. K. M. 5 $\frac{0}{10}$	286 57	1262 07
Pozostaje na 1915 r.		
7. Wydawnictwa własne.		
<i>a) książki.</i>		
Wartość podług inwentarza p.		
$\frac{1}{1}$ 1914 r.	2905 33	
nowe wydawnictwa	261 95	
Razem .	3167 28	
sprzedano w 1914 r. R. 579.88		
po potrąceniu zysku „ 402.17	177 71	
Wartość inwentarza p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.		2989 57
<i>b) pocztówki.</i>		
Wartość inwentarza p. $\frac{1}{1}$ 1914 r.	5305 45	
wydatki w 1914 r.	489 20	
Razem .	5794 65	
do przeniesienia .	5794 65	12660 13

z przeniesienia .	5794 65	12660 13
Sprzedaż w 1914 r. R. 1226.06 po potrąceniu zysku „ 839.62	386 44	
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.		5408 21
8. Żetony.		
Wartość inwentarza p. 1/1 1914 r.	14 25	
nabyte w 1914 r.	116 70	
Razem .	130 95	
Sprzedaż w 1914 r. R. 142.— po potrąceniu zysku „ 19.55	122 45	
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.		8 50
9. Ruchomości		
Wartość inwentarza p. 1/1 1914 r.	2061 87	
nabyto w 1914 r. za	194 48	
Razem .	2256 35	
Odpisano na straty :	21 30	
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.		2235 05
10. Muzeum.		
Wartość inwentarza p. 1/1 1914 r.	6187 —	
nabyto w r. 1914 za	17 40	
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.		6204 40
11. Biblioteka.		
Wartość inwentarza p. 1/1 1914 r.	2119 01	
nabyto w 1914 r.	497 15	
Razem .	2616 17	
Sprzedaż dubletów . . R. 4.34 odpisano na straty . „ 0.92	5 26	
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.		2610 91
do przeniesienia .		29127 20

z przeniesienia		29127 20
12. Przeczoznarnia.		
Wartość inwentarza p. 1/1 1914 r.	2872 50	
nabyto w 1914 r.	160 25	
Razem :	2972 75	
Otrzymano za zbite przeczoznia	54 65	
Razem .	2918 10	
Dopisano zysk	327 10	
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.		3245 20
13. Schronisko na Łysogórach.		
Wartość inwentarza p. 1/1 1914 r.	158 61	
Odpisano na straty	79 61	
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.		79
14. Składki zaległe.		
Preliminowany wpływ w 1914 r.	300	
Rzeczywisty wpływ . R. 275.40		
Odpisano na straty . „ 24.60	300	
15. Wydawnictwo „Ziemia“		
Saldo p. 1/1 1914 r. (niepokryte subsydja z lat dawnych) .	2705 49	
Przyznane subsydjum	745 —	
Razem .	3450 49	
Wyplacono	745 —	
Saldo p. 1/1 1915 r.		2705 49
16. Zbiory Fotograficzne.		
Wydzielone z inwentarza Muzeum	1412 65	
wydatki w 1914 r.	252 39	
Razem .	1665 04	
Dolicza się zysk	48 46	
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.		1713 50
do przeniesienia .		36870 39

	z przeniesienia		36870 39
17. Bank Handl. R-k Papier. %/0/0.			
Za R. 1100 $4\frac{1}{2}\%$ i 5% L. Z. T.			
K.m.W.			975 50
18. Tow. Kredytowe m. Warszawy.			
Za R. 300— 5% L. Z. T. K. m. W.	286 57		
„ 6 kuponów po R. 2.50 po potrąceniu 5% podatku . . .	14 25		300 82
19. Przewodnik po Warszawie.			
Wydatki w 1914 r.			371 63
20. Dłużnicy.			
Oddział Zagłębia	29 50		
„ Chełmski	35 24		
„ Radomski	17 30		
„ Olkusiński	52 70		
„ Częstochowski	22 60		
„ Wieluński	43 80		
„ Kujawski	88 03		
„ Łomżyński	17 05		
„ Łódzki	119 —		
„ Żbikowski	6 20		
„ Ostrowiecki	66 97		
„ Błoński	33 50		
„ Piotrkowski	41 30		
„ Kaliski	34 90		
„ Koniński	21 77		
„ Grójecki	16 70		
„ Jędrzejowski	7 40		
„ Kutnowski	41 61		
„ Lubelski	86 51		
„ Miechowski	23 75		
„ Ostrołęcki	33 30		
„ Radomskowski	2 02		
Wódt w Kijowie	25 —		866 15
Ogół Stanu Czynnego			39384 49

STAN BIERNY.		
1. R-k Kapitału.		
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.		23407 75
2. Kapitał Rezerwowy.		
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.		152 25
3. Fundusz im. Nałkowskiego.		
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1914 r.	1886 01	
Procenty za 1914 r.	67 59	
	<u>Razem . . . . .</u>	1953 60
Wydatki na wydawnictwo	777 64	
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.		1175 96
Na rachun. w B-ku Handlowym . . . . R. 699.89		
5 ^o / ₁₀ List. Z. T. K. m. W., ... 440.—		
Gotowizną w Kasie „ 36.07		
	<u>Razem j. w. R. 1175.96</u>	
4. Fundusz Budowy Domu.		
a) Dar gwiazdkowy i ofiary		
Saldo po $\frac{1}{1}$ 1914 r.	5541 57	
Wpływy w 1914 r.	403 94	
b) Składka dodatkowa		
Saldo po $\frac{1}{1}$ 1914 r.	1499 95	
Wpływy w 1914 r.	1669 75	
Procenty	401 59	
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.		9516 80
Na rachun. w B-ku Handlowym . . . . R. 5569.68		
Na rachun. w B-ku Spółdzielczym . . . R. 3062.80		
R. 900 L. Z. 4 $\frac{1}{2}$ i 5 ^o / ₁₀ T. K. m. W. . . . R. 822.07		
Kupony w T. K. m. W., ... 14.25		
Gotowizną w Kasie „ . . . . 48.—		
	<u>Razem j. w. R. 9516.80</u>	
		<u>do przeniesienia . . . . . 34252 76</u>

z przeniesienia		34252 76
5. Album Zdobnictwa.		
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.		251 62
6. Wydawnictwa Komisowe.		
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1914 r.	1062 90	
Wpływy w 1914 r.	700 60	
Razem	1763 50	
Wydatki w 1914 r. . R.	905 90	
Zysk za 1914 r.	86 98	992 88
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.		770 62
7. Składki na 1915 r.		
Saldo na $\frac{1}{1}$ 1915 r.		83 25
8. Wierzyciele.		
Oddział Łowicki	47 62	
Gebethner i Wolff	1 90	
St. Szalay	203 —	
A. Pęczalski i Marszałkowski	725 42	
Tow. Miłośn. Fotografji	20 —	
Antykwnia Warszawska	122 63	
B. Wierzbicki i S-ka	134 33	
A. Hurkiewicz	17 50	
P. Zajac	250 —	
T. Damięcki	22 —	
Muzeum Przemysłu i Rolnictwa	90 —	
		1634 40
9. Fundusz Amortyzacyjny.		
Saldo na $\frac{1}{1}$ 1915 r. (od 5% do 10%)		1269 70
10. Fundusz Kom. Wycieczkowej.		
Saldo na $\frac{1}{1}$ 1915 r.		102 98
do przeniesienia		38365 33

z przeniesienia	38365 33
11. Sekcja Miłośn. Warszawy.	
Saldo na 1/1 1915 r.	104 88
12. Sekcja Miłośn. Mazowska:	
Saldo na 1/1 1915 r.	36 25
13. R-k Strat i Zysków.	
Zyski za 1914 r.	878 03
Ogół stanu biernego	39384 39

Bilans Polskiego Towarzystwa

STAN GZYNNY.

R-k Kasy	149 04
Schronisko na Łysogórach	79
Wydawnictwa Własne książkowe	2989 57
R-k Pocztówek	5408 21
Przewodnik po Warszawie	371 63
Przezrocza i nowe latarnie	3245 20
R-k Biblioteki	2610 91
„ Muzeum	6204 40
Zbiory Fotograficzne	1713 50
R-k Zetonów	8 50
Wydawnictwo „Ziemia”	2705 49
Bank Handlowy R-k Przekazowy	189 15
„ „ Fund. im. J. Nałkowskiego	699 89
Bank Handlowy Fund. Domu	5569 68
Bank Spółdzielczy „ „	3062 80
R-k Ruchomości	2235 05
Bank Handlowy R-k Papier. $\frac{0}{100}$	975 50
Tow. Kred. m. W. R-k Depozytów	300 82
Dłużnicy	866 15
	39384 49

Uwaga. Nadto. Wartość różnych wydawnictw przyjętych w komis wynosi p/g. inwentarza Rb. 18594, kop. 52.

Zarząd: Prezes *K. Kulwieć*
Sekretarz *E. Bogucki*
Buchalter: *A. Lewiński.* Skarbnik *Wł. Dąbrowski.*

Krajoznawczego na 1 Sycznia 1915 r.

STAN BIERNY	
R-k Kapitału	23407 75
„ Rezerwowego	152 25
Składki na 1915 r.	83 25
Wydawnictwa Komisowe	770 62
Fundusz Komisji Wycieczkowej	102 98
Album Zdobnictwa	251 62
Sekcja Miłośników Warszawy	104 88
„ Mazowska	36 25
Fundusz Budowy Domu:	
a) dar gwiazdkowy i ofiary	6347 10
b) dodatkowa składka	3169 70
Fundusz im. J. Nałkowskiego	1175 96
Wierzyciele	1634 40
Fundusz Amortyzacyjny	1269 70
R-k Strat i Zysków	878 03
	39384 49

Komisya rewizyjna: *Stefan Dziewulski*
Konstanty Paprocki
D. Jeżewski.

Rachunek Stron

Badania Naukowe	730 —
Rocznik	396 38
Biblioteka	92
Utrzymanie Muzeum	52 15
Zebrania Miesięczne	193 —
Zapomogi Wycieczkowe	100 —
Komisja Fizjograficzna	11 75
Wydawnictwo „Ziemia“	745 —
Utrzymanie lokali	2260 90
Światło i opał	319 79
Asekuracje	27 17
Pensje	2552 50
Inkaso	175 03
Delegacje i Reprezentacje	268 20
Wydatki Kancelaryjne	649 47
„ Administr. wydawnictw	111 29
Składki zaległe	24 60
Ruchomości	21 30
Spisano z R-ku Oddziału Su- walskiego	53 22
Spisano z R-ku Oddziału Ol- kuskiego	69 92
Spisano z R-ku Schroniska w Łysogórach	79 61
Spisano na Fundusz Amortyza- cyjny	1269 70
Czysty zysk do przen. na 1915 r.	878 03
	10989 93

Zarząd: Prezes *K. Kulwić*

Sekretarz *E. Bogucki*

Buchalter *A. Lewiński.*

Skarbnik *Wł. Dąbrowski.*

i Zysków.

Saldo z 1913 roku	1090 98	
Przeniesione z R-ku W. Jakowicki	186 11	
razem	1277 09	
Przeniesiono Faktura Peczalskiego z 1913 r.	110 70	1166 39
Wpisowe		304 —
Składki członkowskie		5491 25
Dziesięcina		873 08
Wypożyczalnia Przechrocy		414 82
Komisja wycieczkowa		755 34
Żetony		19 55
Wpływy i Wydatki Nadzwyczajne		219 37
Procenty od funduszków T-wa		41 80
Wydawnictwa własne		402 17
komisowe		86 98
Pocztówki		839 62
R-k Przechrocy		327 10
Zbiory Fotograficzne		48 46
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 40%; text-align: right;"> Stefan Dąbrowski Konstanty Paprocki D. Jeżewski </div> <div style="width: 50%; text-align: right;"> 10989 93 </div> </div>		

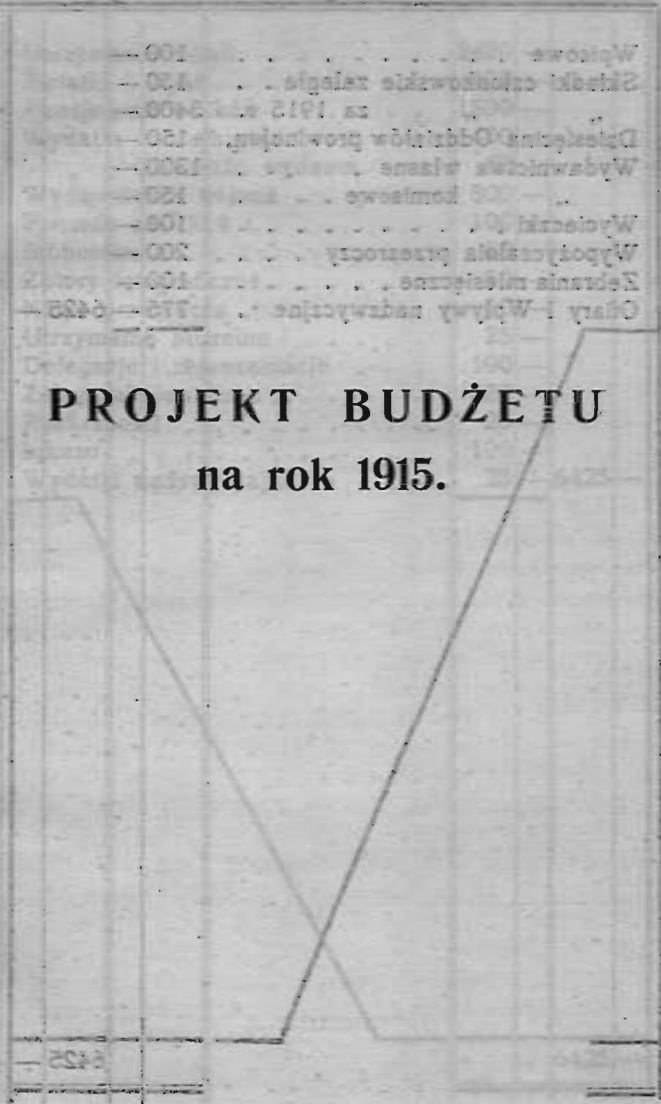
Komisja Rewizyjna: Stefan Dąbrowski
Konstanty Paprocki
D. Jeżewski.

Protokół Komisji Rewizyjnej.

Działo się dn. 22 lutego 1915 roku w Warszawie, w lokalu Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego przy ul. Aleje Jerozolimskie № 29. Niżej podpisani członkowie komisji rewizyjnej, powołani przez ogólne zebranie członków Towarzystwa w dniu 14 marca 1914 r. przystąpili do sprawdzenia przedstawionych im przez Zarząd Towarzystwa: bilansu, rachunku zysków i strat oraz ksiąg: głównej i szczegółowych za czas od 1 stycznia 1914 r. do 31 grudnia 1914 r., i stwierdzają niniejszem zupełną ich zgodność z rachunkami i dokumentami oraz dokładność w ich prowadzeniu. Bilans zamyka się w stanie czynnym i biernym sumą 39684 rb. 49 kop., z zyskiem 878 rb. 05 kop.; komisya rewizyjna zaznacza, że w roku sprawozdawczym wprowadzony został w księgach kapitał amortyzacyjny, wynoszący 1269 rb. 70 kop. Wobec powyższego komisya rewizyjna wnosi, aby ogólne zebranie członków Towarzystwa bilans za 1914 rok oraz rachunek zysków i strat — zatwierdziło.

Warszawa, dnia 22 lutego 1915 r.

Stefan Dzięwulski
Konstanty Paprocki
Dom. Jeżewski.

PROJEKT BUDŻETU

na rok 1915.

WPLŹYWY Projekt budżetu

Wpisowe	100		
Składki członkowskie zaległe . .	150		
„ „ „ za 1915 r.	3400		
Dziesięcina Oddziałów prowincjon.	150		
Wydawnictwa własne	1300		
„ „ komisowe	150		
Wycieczki	100		
Wypożyczalnia przezroczy	200		
Zebrań miesięczne	100		
Ofiary i Wpływy nadzwyczajne . .	775	6425	
			6425

na 1915 rok.

WYDATKI

Utrzymanie lokali	2400	
Światło i Opał	400	
Pensje pracowników	1500	
Wydatki kancelaryjne	400	
" administr. wydawn.	50	
Wydawnictwa własne	800	
Rocznik za 1914 r.	100	
Biblioteka	50	
Zbiory fotograficzne	50	
Nowe przezrocza	50	
Utrzymanie Muzeum	25	
Delegacje i reprezentacje	100	
Zebrania miesięczne	350	
Ruchomości	25	
Inkaso	100	
Wydatki nadzwyczajne	25	6425

6425

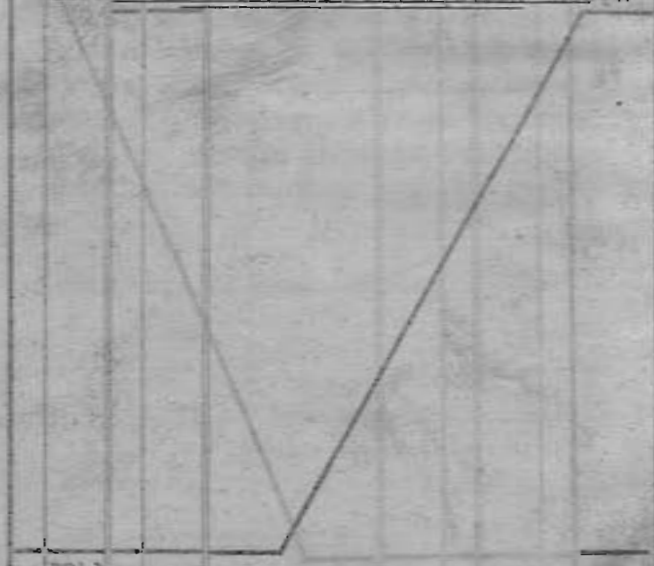

WYDATKI

na rok 1915

2400	Urządzenie lokalne
400	Światła i Opał
1800	Penjae pracownikow
400	Wydatki kancelaryjne
50	administracja wydawn.
800	Wydatki na wiazanie
100	Rocznik za 1914 r.
30	Biblioteka
50	Zbiory fotograficzne
50	Nowe wydawnictwa
25	Urządzenie Muzeum
100	Delegacje i reprezentacje
350	Zestawienie misyjne
25	Ruchomości
100	Inkas

Дозволено Военной Цензурой 7/II 1915 г.

Sprawozdanie tymczasowe

z działalności

POLSKIEGO TOW. KRAJOZNAWCZEGO

W WARSZAWIE

za 1915 rok.

W drugim roku potężnej burzy dziejowej, szalejącej na całym niemal obszarze Europy, a przedewszystkiem i najboleśniej na ziemiach polskich, wśród zgliszcz i mogił dążyło Polskie Towarzystwo Krajoznawcze do swoich celów, wnosząc, wspólnie z innymi, gruzy Polski rozbitej, by stanął nowy gmach: obszerny jak dawna całość państwowa nasza, jasny, jako to słońce oświaty powszechnej, polskiego ducha płomieniem rozjaśnione.

Nienormalny bieg życia polskiego hamował nadal działalność Towarzystwa. Zarząd Główny, składający się na początku swej kadencji z 12 członków, stopniowo się zmniejszał; zabrakło Prezesa, prof. K. Kulwiecia, który wyruszył w Czerwcu na badania naukowe w Nowogródzkie i dotąd nie ma możliwości powrotu, następnie nieobecność jeszcze trzech członków zmusiła Zarząd do pracy w uszczuplonym gronie, a później do kooptowania trzech nowych członków.

Sprawozdanie tymczasowe z działalności Towarzystwa i jego 28 Oddziałów prowincjonalnych, z konieczności ograniczyć się musi tylko do sprawozdania z działalności Centrali Warszawskiej. Odcięta od swych Oddziałów, Centrala nie miała ztamtąd prawie żadnych wieści, mimo rozesłania do wszystkich Oddziałów sprawozdania

ze swej działalności za cały czas wojny, z wezwaniem do zdania sprawy z czynności Oddziałów w tym samym czasie. Jedynie **Oddziały: Łódzki, Kielecki i Piotrkowski** dały znak życia i wieść dobrą, że trwają na stanowisku. Oddział Łódzki nadesłał również większą kwotę pieniędzy, jako zwrot długu należnego Centrali, co świadczy nie tylko o życiu Oddziału, ale też i o możliwości zdobycia środków, do życia potrzebnych. Natomiast z **Łowicza** przyszły wiadomości smutne: Muzeum bogate, najcenniejsze może ze wszystkich muzeów Oddziałowych Towarz., nie istnieje, gdyż padło ofiarą wojny.

Obecnie Zarząd postanowił wznowić działalność Oddziału Łowickiego, powierzając to p. Karolowi Kostrze, dyrektorowi szkoły w Łowiczu. Na tym się kończy cały stosunek z Oddziałami w roku sprawozdawczym.

Przystępując do sprawozdania z działalności Zarządu Głównego, zaznaczyć należy, że dokładne oświetlenie prac Towarzystwa za cały czas wojny, będzie uczynione w obszernym Roczniku, który ukaże się w r. 1917, z racji przypadającego w Grudniu r. 1916 pierwszego dziesięciolecia istnienia Pol. Towarz. Krajoznawczego.

Mimo trudnych warunków ogólnych, Zarząd, pracując do Czerwca pod przewodnictwem Prezesa, prof. K. Kulwiecia, a od Czerwca — pod przewodnictwem Wice-Prezesów: p.p. Aleksandra Janowskiego i Kazimierza Sławińskiego, zdołał nie tylko utrzymać wszystkie pozycje budżetowe, z taką niepewnością układane w r. ub., ale nawet znacznie je przekroczyć, tak we wpływach jak i w wydatkach, co pozwoliło wzmóc działalność ogólną i zakończyć rok względnie pomyślnie.

Posiedzeń, na których rozważano i decydowano sprawy Towarz., Zarząd odbył 34.

Zebrań miesięcznych odbyło się 11 przy udziale 2026 osób.

Przyjęto 1 członka popierającego i 230 członków czynnych.

Rozwinęła się bardzo działalność odczytowa, prowadzona z doskonałymi wynikami. Po za zwykłymi zebraniem odbyły się:

1) Konferencya „O wycnodźtwie polskiem do Ameryki Północnej i Południowej“, prelegenci: p. J. Jahołkowska i p. Al. Janowski.

2) Konferencya o „Odbudowie wsi Polskiej“, prelegent p. B. Chomicz.

3) Serya 6 odczytów p. t. „Nasza sieć wodna“, prelegenci: p.p. J. Lewiński, B. Rydzewski, F. Rutkowski, W. Jezierski, K. Kulwiec i W. Jacuński.

4) Wykłady prof. Pawła Sosnowskiego p. t. „Geografia Małopolski“.

5) Wykłady prof. E. Niewiadomskiego p. t. „Wielka epoka malarstwa polskiego“.

6) Uroczysty obchód 500-nej rocz. urodzin Ks. Jana Długosza, urządony na zebraniu miesięcznym Grudniowym, w obecności zaproszonych dostojnych osób: J. E. Ks. Arcybiskupa, J. E. Ks. Biskupa-Sufragana, J. O. Księstwa Prezydentowstwa i J. W. Państwa Wice-Prezydentowstwa Stolicy, przedstawiciele Komitetu Obywatelskiego, Wydziału Oświecenia, świata naukowego, Stowarzyszeń i licznych członków Towarzystwa. Na obchodzie wygłoszone zostały referaty przez p.p. Al. Janowskiego, K. Tymienieckiego i Z. Wolskiego, oraz wydano broszurę p. B. Olszewicza p. t. „Jan Długosz Ojciec Krajoznawstwa Polskiego“.

Zainicyowane przez Komitet Obywatelski „Zajęcia wakacyjne“ dla młodzieży szkolnej, prowadzone były w ciągu Lipca i Sierpnia przez Wiceprezesa p. Al. Janowskiego, przy współudziale kilku Członków Zarządu Towarz. i prawie całej Komisji Wycieczkowej. Wpisało się 2004 dzieci; w ciągu tych 2 miesięcy wykładów urządono 238 przy udziale 18114 słuchaczy. Wycieczek zorganizowano dla 6726 dzieci. Pokazów odbyło się 127 dla 3953 dzieci; z gimnastyki korzystało 25803 dzieci; razem obsłużono 55684 dzieci. Od Września „Zajęcia Wakacyjne“ przemianowano na „Komisję Zajęć Pozaszkolnych i Wychowania Fizycznego“, która stanowi Sekcję VIII Wydziału Oświecenia i jest prowadzona w dalszym ciągu przez p. Al. Janowskiego, mianowanego Członkiem Wydziału Oświecenia. Komisja mieści się w siedzibie Towarzystwa i pracuje stale przy współudziale Członków Zarządu.

ządu i Komisji Wycieczkowej. Komisja rozwija się znakomicie i coraz szerzej zakreśla swą działalność; na przedmieściach Warszawy skupiła dzieci w 13 ogniskach, organizując dla nich pogadanki i pokazy w każdą niedzielę i święto. Ogółem w ciągu 6 miesięcy działalności „Zajęć Wakacyjnych“ i „Komisji“ obsłużono 122,352 dzieci i pokazano 9896 przezroczy.

Jest to ogrom pracy zdumiewający samych kierowników.

Pozatym Zarząd delegował swych Członków do pracy obywatelskiej w różnych instytucjach: Sekretarz Zarządu został mianowany inspektorem gmachów publicznych przy Sekcji XI K. O.; dwóch Członków pozostaje na stanowiskach pomocników komisarzy w Straży Obywatelskiej; Wice-Prezes, prof. K. Sławiński, jest delegowany do Oddziału grom. funduszków przy Wydziale Oświecenia.

Z ramienia Komisji Pomocy dla inteligencji K. O. pracowało w Towarzystwie 17 osób: w bibliotece nad katalogowaniem książek, w biurze i w wypożyczalni przezroczy.

Zarząd starał się przyjść z pomocą społeczeństwu w miarę możliwości, ofiarowując bezpłatnie lokal na wykłady dla przyszłych kierowników kursów dla analfabetów; ofiarowując 5000 kart pocztowych z portretami krajoznawców polskich, specjalnie wydanych na „Wielką kwestę majową“ i przeznaczając na ten sam cel dochód z VI-ego odczytu z seryi „Nasza sieć wodna“; wreszcie, biorąc udział w „Kiermaszu Artystycznym“, urządzanym przez Tow. hyg. prakt. im. B. Prusa na obiady dla głodnej inteligencji.

Komitet wydawnictwa dzieł **W. Nałkowskiego** ukończył swe czynności, wydając ostatnią pracę p. t. „**Materiały do geografii ziem dawnej Polski**“.

W druku (na ukończeniu) znajduje się tom XXIII **Pamiętnika Fyzjograficznego**, który objętością przewyższy tom poprzedni.

Zorganizowano, w związku z gromadzeniem materiałów do bibliografii krajoznawstwa polskiego, **Komisję Bibliograficzną** (Z. Wolski—przewodniczący, A. Rybarski—zastępca, B. Olszewicz—sekretarz, Członkowie:

L. Abramowicz, M. Abramowicz, Ig. Baranowski, M. Baruch, F. Czerwijowski, H. Drége, Al. Janowski, J. Michalski, M. Rulikowski, E. W. Szelażek, W. Tatariewicz, St. Thugutt, E. Zawistowski), której zadaniem jest zgromadzony materiał przejrzeć i opracować. Wydanie „Bibliografii Krajoznawstwa Polskiego“ powierzono p. B. Olszewiczowi.

Biblioteka prowadzona była do Października przez p. St. Thugutta, od Października bibliotekarzem jest p. B. Olszewicz. Przybyło 576 dzieł w 701 tomach, 197 map i planów oraz 5 atlasów w 6 tomach i 46 rycin i tablic. Ogółem przybyło 788 N.N. Z książek korzystało 642 osoby.

Sekcja Miłośników Warszawy (H. Fukier — przewodniczący, H. Kłobukowska — sekretarz, K. Maszki — skarbnik) odbyła 12 zebrań miesięcznych z odczytami, przy udziale 1016 osób, czyli, że działalność w roku sprawozdawczym zwiększyła się 4—krotnie w porównaniu z latami poprzednimi.

Sekcja otrzymała 9 N.N. książek i rycin, odbyła wspólną wycieczkę do Zamku Królewskiego i zaprojektowała wydawnictwo „Biblioteki Miłośników Warszawy“, do której posiada już kilka prac cenniejszych. „Biblioteka M. W.“ zacznie wychodzić w roku 1916.

Członków przybyło 50, ogółem Sekcja liczy 157 członków.

Komisja Wycieczkowa (T. Koszutski — przewodniczący, E. Zawistowski — sekretarz, A. Rzeszotarska — skarbnik) odbyła 10 posiedzeń, na których układała plany wycieczkowe. Odbyło się 7 wycieczek zamiejskich przy udziale 404 osób i 43 wycieczki miejskie przy udziale 1358 osób. Wycieczki zamiejskie i miejskie korzystały z łaskawej pomocy i nadzwyczajnie serdecznego przyjęcia ze strony instytucji i osób prywatnych, za co Komisja Wycieczkowa składa serdeczne podziękowanie.

Wycieczek przybywających, oraz grup osób, które zgłosiły się do Towarz. Komisja przyjęła 16 przy udziale 304 osób. Ogółem w roku sprawozd. Komisja miała 66 wycieczek z 2066 uczestnikami, w czym 1202 członków Tow., 241 młodzieży i 623 gości. W roku

1916 Komisya będzie starała się rozwinąć ruch wycieczkowy szerzej, o ile tylko warunki ogólne na to pozwolą.

Komisya Wydawnicza (Dyr. W. Wróblewski—przewodniczący, B. Olszewicz—sekretarz) odbyła 6 posiedzeń tylko, ale plon pracy miała bardzo obfity. Wydawnictwa wyszły następujące: 1) Al. Janowskiego, Pierwiastek narodowy w nauczaniu geografii; 2) St. Thugutta, Polska i Polacy; 3) B. Olszewicza, Jan Długosz Ojciec krajoznawstwa polskiego. Wyszły również omawiane w roku poprzednim dwa przewodniki St. Thugutta: Krótki przewodnik po Warszawie, wydany nakładem Towarzystwa, i Przewodnika po Królestwie Polskiem Cz. I., Radomskie i Kieleckie, wydana z funduszu inż. A. Rotwanda.

Pozatym wydano pocztówki:

5 „Raszyńskich“ (nowe wydanie dopełnione widokiem zniszczonego kościoła), 6 z terenu wojny (Ciechanów, Przasnysz, Przedbórz i Szydłowiec), 6 widoków Starej Warszawy z akwafort, i 6 widoków Starej Warszawy z obrazów barwnych Z. Stankiewiczówny. Ostatnim wydawnictwem była Mapa Ziem dawnej Polski, prof. E. Romera, odbita w 20000 egz. do użytku szkolnego przy nauce geografii Polski.

Komisya Zebrań Towarzyskich (Gospodynie: Celina Żaboklicka i Stanisława Łubkowska) pracowała łącznie z **Chórem**, zorganizowanym przy Komisji Wycieczkowej, pod kierunkiem muzycznym Dyr. L. Heintzego.

Zebrań towarzyskich (Wtorkowych), z referatami, pokazami przezroczy lub programem koncertowym, odbyło się 32 przy udziale 852 osób. Prócz tego, odbyła się w sali „Lutni“ Wieczornica Chóru, na której po raz pierwszy Chór wystąpił publicznie, śpiewając pieśni ludowe.

Wypożyczalnia przezroczy nabyła 687 szarych i 4 kolorowe przezrocza, powiększając swój zbiór do 9736 NN. Wypożyczono w tym czasie 21454 przezroczy, co wymownie świadczy o ruchu oświatowym w Warszawie.

Zbiory fotograficzne powiększyły się o 376 klisz, 396 odbitek i 100 pocztówek. Ze zbiorów Towarzystwa korzystała wystawa architektoniczna „Wieś polska“.

Zbiory muzealne powiększyły się o 34 NN, licząc razem 1999 okazów zinwentaryzowanych. Zwiedziło

Muzeum 101 osób starszych i 135 młodzieży, nie licząc licznych grup młodzieży z Komisji Zajęć Pozaszkolnych, przebywających w lokalu Towarzystwa.

Zamykając w tym krótkim przeglądzie działalność Zarządu i Komisji, musimy dodać zamierzenia Zarządu na rok 1916, które są już dzisiaj wiadome. Do najpierwszych czynności w r. 1916 należy:

1) Ponowna organizacja Oddziałów prowincjonalnych.

2) Powołanie Komisji Bibliotecznej do prowadzenia prac, związanych z normalnym i wskazanym kierunkiem, rozwojem biblioteki Towarzystwa.

3) Wznowienie prac Komisji Fizyograficznej, istniejącej od 1912 roku.

4) Zorganizowanie seryi 10 odczytów prof. H. Mościckiego p. t. „Sto lat rządów rosyjskich w Polsce“.

5) Zorganizowanie seryi 10 odczytów z „Historii Warszawy“, wypowiedzianych przez pp. Ig. Baranowskiego, M. Barucha, Al. Janowskiego, R. Jakimowicza, K. Konarskiego, A. Szpadkowskiego i W. Trojanowskiego;

6) Rozpoczęcie wydawnictwa p. t. „Biblioteka Miłośników Warszawy“.

7) Urządzenie Wystawy Kartograficznej.

8) Opracowanie i wydanie „Bibliografii Krajoznawstwa Polskiego“.

9) Wydanie dzieła prof. Pawła Sosnowskiego p. t. „Obrazy ziem Polski“.

10) Wydanie podręcznika szkolnego Al. Janowskiego p. t. „Pogadanki Krajoznawcze“.

11) Wydanie pracy B. Olszewicza p. t. „Historia Krajoznawstwa Polskiego“.

12) Wydanie pracy E. Maliszewskiego p. t. „Polacy i polskość na Litwie i Rusi“.

13) Zorganizowanie kursów dla przewodników po Warszawie.

14) Wykłady z Historii Krajoznawstwa Polskiego p. B. Olszewicza.

15) Przygotowanie do druku Rocznika obejmującego 10-cio letnią działalność Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

ZEBRANIA MIESIĘCZNE

CZŁONKÓW POL. TOW. KRAJOZNAWCZEGO

w 1916 r. odbywać się będą

w Wielkiej Sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa

w Środy:

12 Stycznia	5 Lipca
9 Lutego	2 Sierpnia
1 Marca	13 Września
5 Kwietnia	4 Października
10 Maja	8 Listopada
7 Czerwca	6 Grudnia.

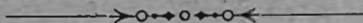

LISTA CZŁONKÓW ZMARŁYCH.

W roku sprawozdawczym

zmarli następujący Członkowie Towarzystwa:

Dunajewski Jan, Fertner Antoni, Gołtembiowski Józef, Herse Adam, Klimaszewski Wincenty, Lembke Teofil, Mück Czesław, Perkowska Wanda, Pełczyński Teodor, Rybczyński Kazimierz, Schupp Józef, Sieroszevska Paulina, Stołyhwo Marja, Włoskiewicz Józef, Woyde Stefania.

Zarząd Główny Towarzystwa

w roku 1915 stanowili:

Prezes: **Kazimierz Kulwiec.**

Wice-Prezesi: { **Aleksander Janowski.**
Kazimierz Sławiński.
Mikołaj Wisznicki.

Sekretarz Zarządu: **Eustazy Wacław Szelażek.**

Skarbnik: **Władysław Dąbrowski.**

Gospodarz lokalu: **Tadeusz Koszutski.**

Bibliotekarz: **Stanisław Thugutt.**

Kustosz: **Feliks Liszewski.**

Członkowie: **Zygmunt Denter, Kazimierz Stołyhwo,**
Zygmunt Szczawiński.

Kooptowani przez Zarząd na zastępców:

Halina Kłobukowska, Kazimierz Konarski i Bolesław
Olszewicz — Bibliotekarz.

KOMISYA REWIZYJNA.

Stefan Dziewulski, Stanisław Kontkiewicz, Kon-
stanty Paprocki.

Stałymi pracownikami biurowymi byli:

Anna Kujawska — prowadząca buchalteryę i kasę główną.

Aleksandra Dąbrowska — prowadząca sprzedaż wydaw-
nictw i przezroczarnię.

Tadeusz Janowski — sekretarz kancelaryi.

Józef Kołodziejczyk — konserwacya zbiorów muzealnych.

Lista członków przyjętych w roku 1915.

Członkowie popierający: Emil Gerlach.

Członkowie czynni:

A damski Stanisław	Foltański Gustaw
B ańkowska Helena	Frépont Lucyna
Bartoszkówna Marja	G arbowska Zofja
Białasiewicz Natalja	Gasparski Mieczysław
Bieliński Ryszard	Gaszyński Stefan
Błażewicz Kazimierz	Gatkowski Stanisław
Bogacka Janina	Gay Władysław
Bogusławski Stefan	Gąsowska Halina
Bojarski Ludomir	Gogolewski Jan
Bormanowa Marja	Golański Leon
Börgerówna Jadwiga	Gorczycka Eleonora
Brewiński Konrad	Gorzechowska Marya
Bruzdowicz Franciszek	Goździkowska Stanisława
Buczkievicz Antoni	Grabiński Władysław
C hełmicki Stefan	Grabowska Romana
Chełmicki Zygmunt ks.	Grodecki Antoni
Chluska Marta	Grodecki Paweł
Chmielewska Felicja	Grodzki Eugeniusz
Chajnowski Stefan	Gromadzki Henryk
Chybowska Zofja	Gruszczyńska Marja
Ciszkiewicz Edward	Gruszecka Aniela
Ciszkiewiczowa Bronisława	H andelsmanówna Helena
Cyroński Edward	Hannówna Stanisława
Czachowska Halina	Haraźny Stefan
Czajkowski Jan	Heintze Edmund
Czarnocka Wanda	Heintze Helena
Czerewski Aleksander	Heintze Konstanty
Czyżewski Antoni	Hełczyński Józef
D ąbrowska Wanda Karolina	Henneberg Julian
Dmowska Helena	Huss Jan
Dmowski Eugenjusz	I zert Stanisław
Doberska Jadwiga	Jacyniczowa Marja
Drewniakówna Gertruda	Jakubowska Stefanja
Dütz Bonifacy	Jamiołkowska Jadwiga
Dziubani Wacław	Janowski Stanisław
F alkowski Aleksander	

Jeruzalski Edmund
Jędrzejowski Bolesław
Jokiel Wanda
Kolbiński Henryk
Kołomyjski Julian
Konarski Kazimierz
Koneczna Janina
Konewka Antoni
Kosińska Bronisława
Kostro Janina
Kostro Leokadja
Kośmider Władysław
Kotaniec Stefan
Kowalska Marja
Kowerski Jan
Koziełło Konstanty
Kozłowska Marja
Kozłowska Monika
Kozbielewska Janina
Krajewska Halina
Krałkowska Kazimiera
Kraskiewiczówna Helena
Krauze Leontyna
Krauze Stefan
Kruś Stanisław
Kuczyński Stanisław ks.
Kudelska Stefanja
Kulesza Zygmunt
Kurylukowa Kazimiera
Kurylukówna Stefanja
Kuzmicki Władysław
Lehoczky Juljusz
Lemené Stefan
Leoniak Marceli
Leśniewski Zygmunt
Lewandowska Cecylja
Lewandowski Michał
Lipińska Bronisława
Lorentzowa Marja
Lorentzowa Zofja
Loth Emiljan

Loth Jerzy
Ławrynowicz Ferdynand
Łempicka Celina
Łowieniecka Zofja
Łysakiewiczówna Józefa
Makomaska Natalja
Makowska Kazimiera
Malczewska Emilja
Marcinowska Helena
Martens Henryk
Marynowska Jadwiga
Mączewska Irena
Meyerówna Matylda
Mikłaszewska Zofja
Milewski Jakób
Mirecka Emilja
Morozowicz Włodzimierz
Mosdorf Janina
Mossakowski Stefan
Mück Wincenty
Nowakiewicz Mieczysław
Nowicki Julian
Obarska Irena
Orłóżeński Piotr
Pajewski Zdzisław
Parzychowa Elżbieta
Paszkowski Bolesław
Pawłowski Kazimierz
Pawłowski Tadeusz
Peché Czesław
Pieńkowska Bronisława
Pietrzykowska Helena
Pluta Władysław
Pohoski Władysław
Popiel Konstanty
Popielówna Zofja
Potkański Jan
Poźniakówna Władysława
Pruszkowska Jadwiga
Przybytkowska Janina

Rabkówna Wanda
Radliński Tadeusz
Regulska Jadwiga
Regulska Marja
Rembowska Wanda
Rennerówna Zofja
Rewoliński Stanisław
Rinżanka Marja
Rosengart Leon
Rospędzichowska Janina
Rospędzichowski Wiktor
Roszkowska Zofja
Rouba Józef
Rozwadowska Zofja
Ruszkowski Feliks
Rządowska Amelja
Samsonowicz Jan
Sawicka Stanisława Julja
Semadeni Jan
Siedlanowski Władysław
Siemaszkówna Marja
Skawiński Stefan
Skowrońska Anna
Skowrońska Apolonja
Skowroński Roman
Srocki Bolesław
Starnawska Wacława
Starorypińska Franciszka
Sterczyńska Wanda
Sterczyński Jan
Stryjewska Bronisława
Śtrzelecka Natalja
Szarras Stefan
Szeller Zygmunt
Szopska Helena
Szpotański Kazimierz
Sztajnduchert Romuald
Szwedowska Zofja
Szyller Stefan
Szymański Zygmunt

Świerkowska Celina
Święcicka Lucyna
Święcicka Marja
Tananiewicz Zygmunt
Tański Wacław
Tołwiński Stanisław
Troczewski Karol
Turkowska Wiktorja
Umiński Teodor
Unieszowska Janina
Wadowski Andrzej ks.
Wardein Czesław
Węgliński Wacław
Wielobycka Joanna
Wielopolski Mieczysław
Wielowiejski Mieczysław
Więckowska Jadwiga
Winiarski Bohdan
Wiśniewska Marja
Witanowska Jadwiga
Witkowski Stefan
Wojno Zofja
Wódarska Jadwiga
Wyczałkowski Wacław
Załuska Janina
Zamojski Zygmunt
Zaniewska Janina
Zaruski Ryszard
Zawadzka Anna
Zieleniewska Aniela
Zielińska Jadwiga
Ziemiński Mieczysław
Zjenkiewiczówna Halina
Zwierzyński Antoni
Zwolińska Marja
Żaboklicki Bronisław
Zóltowska Helena
Zuchowski Stefan

Ostatnie nowości wydawnicze

POLSKIEGO TOW. KRAJOZNAWCZEGO.

- Janowski Al. Pierwiastek narodowy w nauczaniu geografii . . . . . — 10
- Nałkowski W. Materyały do geografii ziem dawnej Polski . . . . . 2.—
- Terytoryum Polski historycznej . . . . . — 75
- Olszewicz B. Jan Długosz ojciec krajoznawstwa polskiego . . . . . — 25
- Romer E. prof. Ziemie dawnej Polski. Mapa fizyczna, pięć barwna . . . . . — 20
- Stankiewiczówna Zofia. Stara Warszawa. 6 akwafort w reprodukcji na pocztówkach autotypią. Serya I. . . . . — 30
- Toż. 6 obrazów w reprodukcji trójbarwnej na pocztówkach. Serya II. . . . . — 60
- Thugutt St. Polska i Polacy. Ilość i rozsiadlenie ludności polskiej. Wyd. 2-gie, uzupełnione, z mapą statystyczną . . . . . — 50
- Przewodnik po Królestwie Polskiem. Cz. I Kieleckie i Radomskie. Z 9 mapami. Wydane z funduszu Andrzeja Rotwanda. W oprawie płóciennej . . . . . 1.—
- Krótki przewodnik po Warszawie i okolicach, z 13 ilustr. i planem miasta . . . — 40
-

W DRUKU:

- Janowski Al. Pogadanki Krajoznawcze.
- Maliszewski E. Polacy i Polskość na Litwie i Rusi.
- Olszewicz B. Historia Krajoznawstwa Polskiego.

Sprawozdanie

STAN CZYNNY.		
1. Kasa.		
W dn. 1/1 1915 r. pozostawało gotówka	149 04	
w ciągu 1915 r. wpłynęło . . .	23680 95	
Razem .	23829 99	
w tymże okresie wypłacono . .	23383 08	
Pozostaje w gotowiznie na 1916 r.		446 91
2. Bank Handl. Fund. im. W. Nałkowskiego.		
W dn. 1/1 1915 r. pozostawało	699 89	
w ciągu 1915 r. wpłynęło za kupony	23 75	
Procenty za rok 1915	15 24	
Razem .	738 88	
w tymże okresie podniesiono .	738 88	
Pozostaje na 1916 r.		
3. Bank Handl. R-k T-wa № 425.		
W dn. 1/1 1915 r. pozostawało	189 15	
w ciągu 1915 r. wpłacono . .	6212 73	
Procenty za rok 1915	65 31	
Razem .	6467 19	
w tymże okresie podniesiono .	5783 84	
Pozostaje na 1916 r.		683 35
4. Bank Handl. Fund. Domu № 660 a.		
W dn. 1/1 1915 r. pozostawało	5569 68	
wpłacono w roku 1915	4246 29	
Procenty za 1915 r.	363 12	
Pozostaje na rok 1916		10179 09
do przeniesienia .		11309 35

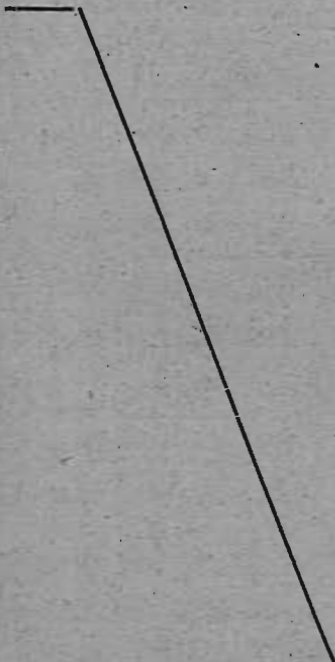
Rasowe.

z przeniesienia .		11309 35
5. Bank Tow. Współdz. Fund. Domu.		
W dn. 1/1 1915 r. pozostawało	3062 80	
Procenty w r. 1915	70 60	
Razem .	3133 40	
Przeniesiono do B-ku Handlowego	3062 80	
Pozostaje na rok 1916		70 60
6. Bank Handlowy		
R-k Papierów 0/0 0/0.		
Za Rb. 100, 4 1/2 0/0 i 1000, 5 0/0 L.Z.		
T. K. m. W. i T. Kr. Z.		975 50
7. Tow. Kredyt. m. Warszawy.		
R-k Depozytów		
Za R. 300—5 0/0 L. Z. T. Kr. m. W.		286 57
8. Wydawnictwa własne.		
<i>a) książki i mapy.</i>		
Wartość pg. inwen. p. 1/1 1915 r.	2989 57	
wydano na nowe wydawnictwa	2807 34	
Razem .	5796 91	
Odpisano wartość egz. recenzyjn.		
i gratisow.	70 62	
Pozostaje .	5726 29	
Sprzedano w 1915 r. za R. 2048.33		
po potrąceniu zysku 844.56	1203 77	
Wartość inwentarza p. 1/1 1916 r.		4522 52
<i>b) pocztówki.</i>		
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.	5408 21	
wydatki w 1915 r.	2463 92	
Razem .	7872 13	
do przeniesienia .	7872 13	17164 54

z przeniesienia .	7872 13	17164 54
Odpisano wartość egz. recenzyjn. i gratisow.	86 44	
Pozostaje .	7785 69	
Sprzedano w 1915 r. za R. 1009.99 po potrąceniu zysku . . . 225.16	784 83	
Wartość inwentarza p. $\frac{1}{1}$ 1916 r.		7000 86
9. Przewodnik po Warszawie.		
Saldo z r. 1915	371 63	
Wydano na wydaw. w 1915 r. .	548 55	
Razem .	920 18	
Wpływy za ogł. w 1916 r. R. 560.00		
Przen. na R-k wyd. wł. R. 359.58	920 18	
Saldo na $\frac{1}{1}$ 1916 r.		—
10. Żetony.		
Wartość inwentarza p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.	8 50	
nabyte w 1915 r. za	15 —	
Razem .	23 50	
Sprzedano w 1915 r. za R. 32.— po potrąceniu zysku . . . 8.50	23 50	
Wartość inwentarza p. $\frac{1}{1}$ 1916 r.		—
11. Przezrocza i latarnie.		
Wartość inwentarza p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.	3245 20	
Przybyło w 1915 r.: . . . . . zakupionych z funduszków T-wa za R. 187.70		
wartość ofiarowan. i zrobion. w T-wie . . R. 117.85	305 55	
Wartość inwentarza p. $\frac{1}{1}$ 1916 r.		3550 75
12. Biblioteka.		
Wartość inwentarza p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.	2610 91	
Przybyło w 1915 r.: . . . . . do przeniesienia .	2610 91	27716 15

z przeniesienia .	2610 91	27716 15
nabytych z fund.T-wa za R. 179.08		
wartość ofiarowanych „ „ 261.58	440 66	
Razem .	3051 57	
Odpisano na straty (druki) . . .	46 66	
Wartość inwentarza p. 1/1 1916 r.		3004 91
13. Muzeum.		
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.	6204 40	
Przybyło w 1915 r.:		
zakupionych za . . . R. 1.—		
ofiarowanych „ . . . „ 98.30	99 30	
Wartość inwentarza p. 1/1 1916 r.		6303 70
14. Zbiory Fotograficzne.		
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.	1713 50	
Przybyło w 1915 r.:		
zakupionych z funduszków T-wa		
za R. 94.82		
ofiarowanych i zrobion.		
w T-wie . . . . . R. 260.38	355 20	
Wartość inwentarza p. 1/1 1916 r.		2068 70
15. Schronisko na Łysogórach.		
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.	79 —	
Odpisano na straty 20% wartości	15 80	
Saldo na 1/1 1916 r.		63 20
16. Ruchomości.		
Wartość inwentarza p. 1/1 1915 r.	2235 05	
przybyło w 1915 r.		
zakupionych z funduszków T-wa		
za R. 227.45		
wartość ofiarow. za „ 143.—	370 45	
Razem .	2605 50	
do przeniesienia .	2605 50	39156 66

z przeniesienia .	2605 50	39156 66
Odpisano na straty	25 70	
Wartość inwentarza p. 1/1 1916 r.		2578 80
17. Wydawnictwo Ziemia.		
Saldo p. 1/1 1915 r. (niepokryte subsydja z lat dawnych)	2705 49	
Spisano z R-ku kapitału T-wa .	2705 49	
Saldo p. 1/1 1916 r.		—
18. Dłużnicy.		
Saldo p. 1/1 1916 r.		1004 79
		
Ogół stanu czynnego .		42740 25

STAN BIERNY.

1. R - k Kapitału.

Saldo p. 1/1 1915 r.	23407 75	
Odpisano na R-k wydawn. Ziemia	2705 49	
Saldo p. 1/1 1916 r.		20702 26

2. Fundusz Amortyzacyjny.

Saldo p. 1/1 1915 r.	1269 70	
Spisano z Rk. Inwent. w 1915 r.		
1) Biblioteki 10% R. 150,25		
2) Ruchomości 20% „ 515,76		
3) Wydaw. własne 5%:		
a) Książki i Mapy R. 226,13		
b) Pocztówki „ 350,04		
4) Przewrocza i latarnie 10% . . . . R. 355,08		
5) Zbiory fotogr. 10% „ 206,87		
6) Muzeum 10% . . „ 630,37		
Razem . . . R.	2434 50	
Saldo na 1/1 1916 r.		3704 20

3. Kapitał Rezerwowy.

Saldo p. 1/1 1915 r.	152 25	
Przeniesiono z R-ku Strati Zysków	1000 —	
Saldo p. 1/1 1916 r.	•	1152 25

4. Fund. im. W. Nałkowskiego.

Saldo p. 1/1 1915 r.	1175 96	
Procenty za 1915 r.	27 11	
Razem	1203 07	
Wydatki na wydawnictwo	4 31	
Pozostaje	1198 76	
Wypłacono spadkobiercom . . .	1198 76	
Saldo p. 1/1 1916 r.		—
do przeniesienia		25558 71

z przeniesienia .		25558	71
5. Składki na 1916 r.			
Saldo . $\frac{1}{1}$ 1916 r.		7250	
6. Fundusz Budowy Domu.			
a) dar gwiazdkowy, ofiary i $\frac{0}{0} \frac{0}{0}$			
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.	6347	10	
wpływy w 1915 r.	464	35	
b) składka dodatk. wpł. prz. czł.:			
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.	3169	70	
wpływy w 1915 r.	1063	—	
Razem .	11044	15	
Procenty za 1915 r.	475	97	
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.			11520
Na rachun. przekaz. w Banku Handl. № 660a . . R. 10179,09			
Na rachun. przekaz. w B-ku Spółdzielcz. R. 70,60			
Na R-ku Papierów $\frac{0}{0} \frac{0}{0}$ w B-ku Handl. za R. 100 w L. Z. $4\frac{1}{2} \frac{0}{0}$			
i 1000—5 $\frac{0}{0}$ L. Z. . R. 975,50			
Na R-ku Papierów $\frac{0}{0}$ w T. Kr. m. W. Za R. 300—5 $\frac{0}{0}$ L. Z. T. Kr. m. W. . . . R. 286,57			
Gotowizną w kasie		8,36	
Razem j. w. R. 11520,12			
7. Wydawnictwa Komisowe.			
Saldo p. $\frac{1}{1}$ 1915 r.	770	62	
Wpływy w 1915 r.	1794	67	
Razem .	2565	29	
do przeniesienia .	2565	29	37151
			33

z przeniesienia	2565 29	37151 33
Wydatki w 1915 r. : R. 1493.90 spisano wartość egz. gratis. . . . . „ 1.67		
Pozostaje R. 1492.23		
Zysk za 1915 r. . . . . R. 199.31	1691 54	
Saldo p. 1/1 1916 r.		873 75
8. Album Zdobnictwa.		
Saldo p. 1/1 1916 r.		251 62
9. Fundusz Komisji Wycieczk.		
Saldo na 1/1 1916 r.		135 72
10. Sekcja Miłośn. Warszawy.		
Saldo na 1/1 1916 r.		184 80
11. Sekcja Miłośn. Mazowska.		
Saldo p. 1/1 1915 r.	36 25	
wpłynęło w r. 1915	9 15	
Razem	45 40	
wypłacono Sekcji	45 40	
Saldo na 1/1 1916 r.		—
12. Wierzyciele.		
Saldo p. 1/1 1916 r.		2978 97
13. R-k Strat i Zysków.		
Saldo p. 1/1 1915 r.	878 03	
zyski w r. 1915	1286 03	
Razem	2164 06	
Spisano do R-ku Kapit. Rezerw.	1000 —	
Saldo do przen. na 1/1 1916 r.		1164 06
Ogół stanu biernego		42740 25

Bilans Polskiego Towarzystwa

STAN CZYNNY.

R-k Kasy	446 91
Bank Handlowy R-k T-wa № 425	683 35
„ „ Fund. Domu № 660a	10179 09
Bank Tow. Spółdzielczych Fund. Domu	70 60
Bank Handlowy R-k Papierów $\frac{0}{100}$ Tow. Kred. m. Warszawy R-k Depozytów	975 50
Wydawnictwa własne:	
a) książki i mapy	4522 52
b) pocztówki	7000 86
Przezrocza i latarnie	3550 75
R-k biblioteki	3004 91
„ Muzeum	6303 70
„ Zbiorów Fotograficznych	2068 70
Schronisko na Łysogórach	63 20
R-k Ruchomości	2578 80
Dłużnicy	1004 79
	42740 25

Uwaga! Nadto wartość różnych wydawnictw przyjętych w komis wynosi p/g. inwentarza na $\frac{1}{1}$ 1916 r. Rb. 16079 k. 38.

Zarząd: Wice-Prezes *Al. Janowski*
 Sekretarz *E. W. Szelażek*
 Skarbnik *Wł. Dąbrowski*.

Buchalterka: *A. Kujawska*.

Krajoznawczego na 1 Stycznia 1916 r.

STAN BIERNY.			
R-k kapitału			20702 26
Fundusz amortyzacyjny			3704 20
„ kapitału Rezerwowego			1152 25
Składki na 1916 rok			72 50
Fundusz Budowy domu:			
a) dar gwiazdkowy, ofiary i $\frac{0}{0} \frac{0}{0}$	7287 42		
b) dodatkowa składka	4232 70	11520 12	
Wydawnictwa komisowe			873 75
Album Zdobnictwa			251 62
Fundusz komisji Wycieczkowej			135 72
Sekcja Miłośników Warszawy			184 80
Wierzycciele			2978 97
R-k Strat i Zysków			1164 06
			<hr/>
			42740 25
			<hr/> <hr/>

Komisja rewizyjna: *Stefan Dzięwulski*
Stanisław Kontkiewicz
Konstanty Paprocki.

Rachunek Strat

Utrzymanie Lokali	1402 74
Światło i Opał	401 98
Asekuracja	29 58
Pensje i gratyfikacje	1788 92
Inkaso	117 05
Wydatki kancelaryjne	269 54
" administracji wydawnictw	46 61
Zebrania miesięczne	256 61
Utrzymanie Muzeum	10 50
Badania naukowe	100 —
Komisja bibliograficzna (druki)	168 11
Biblioteka (druki)	46 66
Rocznik za 1914 rok	95 52
Delegacje i reprezentacje	41 —
Ruchomości	26 70
Spisano z R-ku Schroniska na Łysogórach 20% wartości	15 30
Spisano na Fundusz Amortyzacyjny	2434 50
Spisano na kapitał rezerwowy	1000 —
Zysk do przeniesienia na 1916 r.	1164 06
	9415 88
	9415 88

Zarząd: Wice-Prezes *Al. Janowski.*

Sekretarz *E. W. Szeląšek.*

Skarbnik *Wł. Dąbrowski.*

Buchalterka: *A. Kujawska.*

na 1916 rok.

WYDATKI

Utrzymanie lokali	2400		
Światło i opał	500		
Pensje pracowników	2200		
Wydatki kancelaryjne	400		
Koszta administr. wydawnictw	50		
Wydawnictwa własne	1500		
Rocznik T-wa za 1915 r.	150		
Badania naukowe	300		
Biblioteka	150		
Komisja bibliograficzna	50		
Zbiory fotograficzne	100	}	
Utrzymanie zbior. fotogr. i przezr.)			
Przezrocza i latarnie	100		
Inwentarz Muzeum	45	}	
Utrzymanie Muzeum			
Delegacje i reprezentacje	100		
Zebrania miesięczne	450		
Ruchomości	25		
Inkaso	100		
Wydatki nadzwyczajne	50		
Asekuracja	30	8700	
			8700

Protokół Komisji Rewizyjnej.

Działo się dnia 20 Lutego 1916 roku w Warszawie, w lokalu Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego przy ul. Aleje Jerozolimskie № 29.

Niżej podpisani członkowie Komisji Rewizyjnej, powołani przez Ogólne Zebranie członków Towarzystwa w dniu 20 Marca 1915 roku, przystąpili do sprawdzenia przedstawionych im przez Zarząd Towarzystwa: bilansu, rachunku zysków i strat oraz ksiąg: głównej i szczegółowych za czas od 1 Stycznia 1915 r. do 31 Grudnia 1915 r. i stwierdzają niniejszem zupełną ich zgodność z rachunkami i dokumentami oraz dokładność w ich prowadzeniu. Bilans zamyka się w stanie czynnym i biernym sumą 42740 rb. 25 kop., z zyskiem 3720 rb. 53 kop. z których odpisano na fundusz amortyzacyjny 2454 ruble 50 kop., na kapitał rezerwowy—1000 rb.; pozostaje zatem czystego zysku 286 rb. 03 kop., co łącznie z zyskiem z 1914 roku tworzy sumę—1164 ruble 06 kop.

Komisya Rewizyjna zaznacza, że pomimo wyjątkowego roku składki członków wyniosły 3696 rb. 25 kop., zaś fundusz budowy domu wzrósł do sumy 11520 rb. 12 kop.

Wobec powyższego Komisya rewizyjna wnosi, aby Ogólne Zebranie członków: bilans za 1915 rok oraz rachunek zysków i strat — zatwierdzić raczyło.

Warszawa, dn. 20 Lutego 1916 roku.

Stefan Dziewulski

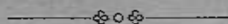
S. Kontkiewicz

K. Paprocki.

SPRAWOZDANIA

Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁÓW PROWINCYONALNYCH. *)

ODDZIAŁ KIELECKI.

Sprawozdanie za rok 1915.

Adres: Kielce, ul. Leonarda 14; mieszkanie Prezesa
ul. Tadeusza 12.

ZARZĄD STANOWILI:

Prezes — Mieczysław Koczanowicz; Wice-Prezes —
Erazm Różycki; Skarbnik — Winc. Kirchner; Kustosz
zbiorów — Tadeusz Włoszek; Czł. Zarz. — Maryan Grze-
gorzewski.

KOMISYA REWIZYJNA:

Łukasz Jedlicki, Eleonora Markowska, Józ. Żołądkowski.

Członków przybyło 3, ubyło 24, pozostało 90.

Zebrań miesięcznych, z przyczyn od Zarządu nie-
zależnych, nie odbywały się.

Biblioteka powiększyła się o 66 NN; Zbiory mu-
zealne o 122 NN, składające się głównie z niezwykle
rzadkich wykopalisk ceramiki, narzędzi granitowych i cza-
szek, z okresu krzemienia gładzonego. Wykopaliska te
są owocem długoletnich poszukiwań w Złotej, przez p. Zdź.
Lenartowicza. Zbiory zwiedziło 416 osób, wśród któ-
rych było wielu doktorów, profesorów i wyższych woj-
skowych, przeciągających przez Kielce armii.

Sprawozdanie finansowe wykazuje przychód, wraz
z saldem z r. 1914, rb. 430.91, i rozchód rb. 203.52;
saldo na 1916 r. rb. 227.39.

Całkowita działalność Oddziału musiała się z ko-
nieczności ograniczyć tylko do pracy nad gromadzeniem
i katalogowaniem biblioteki i muzeum.

---

*) Zamieszczone tu sprawozdania otrzymano podczas dru-
ku niniejszego.

ODDZIAŁ ŁÓDZKI.

Sprawozdanie za rok 1914.

Adres: Łódź, ul. Piotrkowska 91.

ZARZĄD STANOWILI:

Prezes — Jan Czeraszewicz; Wice-Prezesi: Franciszek Lenartowicz i Bronisław Jasiński; Skarbnik i gospodarz lokalu — Bronisław Jasiński; Sekretarz — Franciszek Wróblewski; Bibliotekarz — Stanisław Kączkowski; Kustosz — Marya Findeisenowa; Członkowie: Józef Adamowicz, Franciszek Hirsberg, Stefan Pogorzelski, Stanisława Smolewska, Konrad Fiedler i Edward Korb.

KOMISYA REWIZYJNA:

Juljusz Jarzębowski, Kazimierz Stebelski, Adam Stanisławski.

Członków czynnych było 563.

Czynne były następujące sekcje:

1) Muzealna, 2) Statystyczna, 3) Monografii Łodzi, 4) Wycieczkowa, 5) Fotograficzna, 6) Odczytowa, 7) Miłośników przyrody, 8) Dochodów niestałych.

Zarząd odbył 15 posiedzeń.

Zebrań miesięcznych odbyło się 7. Wycieczek urządzono 18 z udziałem 612 osób.

Sekcja Fotograficzna wykonała 312 przezroczy. Zbiory Sekcji powiększyły się o 234 odbitki fotogr.

Sekcja Miłośników Przyrody zebrała i opracowała 7 gablot owadów krajowych i zielnik.

Biblioteka powiększyła się nieco i otrzymała w darze 4 albumy N. Ordy.

Pozatym zorganizowano 7 odczytów, z których dwa były wygłoszone przez zaproszonych prelegentów z Warszawy.

Sprawozdanie kasowe wykazuje wpływy, wraz z saldem z roku pop., rb. 2599.73 i wydatki rb. 1387.28. Saldo Kasy i gotówka w Tow. Pożycz. Oszcz. rb. 1212.45.

Są to wyniki pracy głównie w I-szym półroczu, ponieważ w II-gim, zawierucha wojenna bieg prac powstrzymała znacznie.

ODDZIAŁ ŁÓDZKI.

Sprawozdanie za rok 1915.

Adres: Łódź, ul. Piotrkowska 91.

ZARZĄD STANOWILI:

Prezes — Jan Czeraszewicz; Wice-Prezes i Skarbnik — Bronisław Jasiński; Wice-Prezes Franciszek Lenartowicz; Sekretarz — Franciszek Wróblewski; Czł. Zarz.: Józef Adamowicz, Konrad Fiedler, Franciszek Hirsberg, Zofja Jarzębowska i Stefan Pogorzelski.

KOMISYA REWIZYJNA:

Juliusz Jarzębowski i Kazimierz Stebelski.

Liczba członków czynnych zmniejszyła się do 350 osób.

Czynności oddziału w I-szym półr. były zupełnie zawieszane, dopiero w ciągu II-go półr. praca zaczęła się ożywiać. Odczytów nie wolno było wygłaszać, więc i zebrania miesięczne nie dochodziły do skutku.

Posiedzeń Zarząd odbył 9.

W końcu r. spraw. odbyły się dwa sprawozdawcze zebrania miesięczne, urozmaicone pokazem przezroczy.

Zarząd zapoczątkował wielce pożyteczne popularyzowanie krajoznawstwa wśród dzieci i młodzieży szkolnej, organizując pogadanki ilustr. przezrociami.

Zorganizowano Sekcyę Muzealno - biblioteczną, która się opiekuje stale zwiększającymi się zbiorami. Biblioteka liczy 261 dzieł w 446 tomach.

Sekcyja Fotograficzna powiększyła zbiory własnych przezroczy, wykonanych przez p. K. Fiedlera, do 312 szt.

Pozatym utrwalono na 5 kliszach szczątki moreny dennej znalezione przy robotach ziemnych w Łodzi.

Sekcyja Wycieczkowa, mimo niezwykle trudne warunki ogólne, urządziła 12 wycieczek przy udziale 199 osób.

Zarząd postarał się o zniżenie opłaty za lokal do połowy normalnej ceny, co pozwoliło na regulację innych należności, oraz na zapłacenie zaległych rachunków, przypadających Centrali Warsz. za wydawnictwa i dziesięcinę.

Sprawozdanie kasowe wykazuje wpływy, łącznie z saldem z r. ub., rb. 2080.19 i wydatki rb. 1290.29, oraz saldo na r. 1916 rb. 789.90.

„Wojna, niwelator wszelkiej kultury, i tu dała się we znaki“—tak kończy swe sprawozdanie Zarząd Oddziału — ale miejmy nadzieję, że Nowe Zorze, które muszą wzejść nad Polską, nie zagaszą „kagańca oświaty“, płonącego dotąd w rękach Członków Oddziału, lecz silniejszym ogniem go rozżarzą.

